

יצחק (בוז'י) הרצוג, שר הרווחה, סגירת מעגל

"הזדמנות אמיתית להיות אחראיים לגורלם ולעצמאותם כמו כל אזרח"

כך רואה שר הרווחה יצחק (בוז'י) הרצוג, את התיקון לחוק לרון, שנכנס לפועל לאחרונה ואשר הוא היה אחד משושביניו המרכזיים / בראיון מיוחד למגזין "הארגון" מתייחס השר לאספקטים השונים של החוק ומצהיר באופן חד משמעי כי "נכים אשר יפסיקו לעבוד מסיבה כזו או אחרת - יקבלו באופן אוטומטי את קצבת הנכות כפי ששולמה להם לפני יציאתם לעבודה ולא ייאלצו לעבור ועדה רפואית" / מאת: רויטל גרינשפן

אמיתית להיות אחראיים לגורלם ולעצמאותם כמו כל אחר. זוהי משימה, שבבסיסה נתינת שוויון הזדמנויות לחלשים בחברה, משימה חברתית חיונית מהמעלה הראשונה.

אנחנו מתכוונים לקיים מעקב ופיקוח על יישום החוק במלואו ומשרד הרווחה ימשיך לפעול ביתר שאת כדי לאפשר לאנשים ונשים עם מוגבלויות להשתלב בחברה, בקהילה ובמעגלי החיים.

במצב שהיה קיים עד כה מקבל קצבת נכות כללית שרצה ויכול היה לעבוד, נאלץ ברוב המקרים לעבוד בשכר זעום כדי לשמור על הקצבה שלו או לוותר על קצבת הנכות הכללית. מה יקרה בעקבות קבלת חוק לרון?

השר הרצוג: "עד היום נכה שהשתכר מעל כ-2,000 ש"ח, קצבתו הייתה מופחתת באופן משמעותי ואם השתכר מעל 3,600 ש"ח לא היה זכאי כלל לקצבה. תיקון החוק מאפשר לציבור הנכים לעבוד ולהשתכר עד לסכום של כ-7,000 ש"ח ויותר, ועדיין להיות זכאים

אותה, להסיר את החסמים ולאפשר לאנשים רבים הסובלים ממוגבלויות להשתלב בעבודה ולהיות חלק ממעגל התעסוקה. אני מברך את כל שותפי לאורך כל הדרך שנרתמו יחד איתי למאמץ זה ובכללם ארגוני הנכים, חברי כנסת, וכמובן מנכ"לית הביטוח הלאומי, אסתר דומיניסיני, שהייתה לי שותפה נאמנה בתהליך. מנכ"ל משרדי נחום איצקוביץ שבזכות יכולותיו נפרצה הדרך וכמובן אנשי משרד האוצר."

איזה חשיבות אתה רואה בתיקון לחוק הזה?

השר הרצוג: "מזובר בתיקון חוק בעל אופי חברתי מובהק, שבבסיסו מונחת התפיסה, שהשיקום הטוב ביותר לציבור הנכים הוא בהשתלבותם בעבודה ובקהילה. אני מאמין כי גם לאנשים עם נכות יש יכולת להשתלב בחברה יצרנית, ולהיות חלק ממנה. אני בטוח כי גם לנכים הקשים ביותר נותרה יכולת לעבוד ולתרום לחברה, וזאת החוק מבקש לעודד. אני סבור כי מזובר באתגר חדש גם עבור הנכים עצמם, שלראשונה מקבלים הזדמנות

"מבחינתי האישית מזובר בסגירת מעגל חשוב ובמהלך היסטורי לציבור הנכים

ואנשים עם מוגבלות בישראל. אני מברך על כך מאוד ורואה בכך עוד צעד בביסוס שוויון זכויות והזדמנויות לאוכלוסיות הנכים", כך אומר שר הרווחה יצחק (בוז"י) הרצוג, בהתייחסו למה שמכונה "חוק לרון", שנכנס לפועל ממש בימים אלה. "עם תחילת כהונתי כשר הרווחה והשירותים החברתיים", הוא מגלה, "הודעתי כי בכוונתי להוציא את חוק לרון מההקפאה העמוקה בה נמצא, וליישם אותו הלכה למעשה. כבר אז, ראיתי במהלך צעד חברתי חשוב ביותר, שיכול להוביל לשינוי משמעותי באיכות חייהם של אנשים עם מוגבלות".

זה לא היה פשוט...

השר הרצוג: "ממש לא, אבל אני לא רוצה להתעכב על זה. זה כבר מאחורינו. לאחר חבלי לידה ארוכים יצאה הרפורמה לדרך ואני גאה על כך שניתנה לי הזכות להוביל

"שילובם של אנשים מוגבלים בתעסוקה היה ויישאר בין הנושאים המרכזיים בעבודת משרדי והוא עולה בקנה אחד עם חוק שיוויון זכויות של אנשים עם מוגבלות, כבוד האדם וחירותו. יישום החוק ויציאתו מהכוח אל הפועל אינו סוף פסוק עבורי. אני מרגיש מחויב לנושא ואני מתכוון להמשיך ולתת לו גיבוי במטרה לראות בטווח הקצר והארוך שינוי אמיתי באיכות החיים של אנשים נכים בישראל תוך יצירת חברה ישראלית, סולידארית ואכפתית שרואה בכל אדם שווה בן שווים"

יצחק (בוז"י) הרצוג, מרגיש מחויב לנושא.

מצב האבטלה".

התיקון של חוק לרון חשוב, אך האם לדעתך המגזר העיסקי והמגזר הציבורי פתוחים לקראת שינוי כזה?

כיום, כך על פי נתוני הביטוח הלאומי, 90% ממקבלי קצבת הנכות לא עבדו כלל. להערכתך: מה יהיה אחוז האנשים המוגבלים שיצטרפו למעגל העבודה

"יציאה מהכלא הירטואלי", יצחק (בוז"י) הרצוג.

לקצבה (אם כי מופחתת), אך בכל מקרה סך כל ההכנסות מקצבה מעבודה תמיד תהיינה גבוהות יותר מקצבה בלבד".

במצב עד כה מקבלי קצבאות שרצו לעבוד - כאלה שהשתכרו מעל כ-2,000 ₪ איבדו את ההטבות הנלוות (כגון סיוע בשכר דירה, הנחות ארנונה ועוד) להם היו זכאים. מה יהיה המצב בעקבות חוק לרון?

השר הרצוג:

"ההטבות הנלוות ימשיכו להשתלם למבוטחים באופן מלא כל עוד משולמת להם קצבת הנכות. עם הגידול בהכנסות והזכאות לקצבת עידוד (קצבה חדשה, הממשיכה את קצבת הנכות ומיועדת לנכים בעלי הכנסות גבוהות יותר) יינתנו ההטבות הנלוות באופן מלא וכעבור 3 שנים יינתנו באופן יחסי. אני מציע כמובן לכל המעניין ללמוד היטב את החוק ולעיין בחומר ההסברתי שהוציא המוסד לביטוח לאומי".

מהפכה מחשבתית

שר הרווחה, אינו מנותק מהשטח והוא מודע היטב לכך שיש בין האנשים עם מוגבלויות כאלה החוששים ממצב בו אם מסיבה כזו או אחרת תופסק עבודתם, הם יישארו קרחים מכאן ומכאן. דהיינו: הם יאבדו גם את השכר מהעבודה וגם את מקור ההכנסה הקבוע של הקצבה ואת ההטבות הנלוות לקצבה.

הוא ממחר להסביר: "נכים אשר יפסיקו לעבוד מסיבה כזו או אחרת - יקבלו באופן אוטומטי את קצבת הנכות כפי ששולמה להם לפני יציאתם לעבודה ולא יאלצו לעבור ועדה רפואית. בכל מקרה, אני מקווה כי נכים לא יחששו מהמהלך וכי נראה בתקופה הקרובה יותר ויותר נכים שהגדילו את הכנסתם. צריך להבין שהתפיסה העומדת מאחורי חוק לרון היא שלנכים רבים, למרות נכותם יש יכולת להתפרנס בכבוד, וישנה חשיבות רבה ליציאתם לעבודה ולהשתלבותם בחברה. עד כה הנכים חיו 'בכלא וירטואלי'. התניית הקיצבה בהכנסה גרמה להם לעוני ומפח נפש". והוא מוסיף: "מדובר במהפכה מחשבתית לפיה אנשים עם מוגבלויות יכולים וצריכים להיות חלק ממעגל העבודה, וגם לקבל קצבת נכות. אם עד היום היו נכים שלא יצאו לעבוד מחשש שאם יוכחו כושר עבודה תיפגע קצבתם, אזי כעת אין להם ממה לחשוש. החוק מספק רשת ביטחון עבור אוכלוסיית הנכים, ומבטיח את העיקרון לפיו ההכנסה הכוללת מקצבה ומעבודה תהיה תמיד גבוהה יותר מהקצבה בלבד. תפיסה זו בדיוק אני רוצה ליישם כלפי משפחות חד הוריות".

בעקבות יישום חוק לרון?

השר הרצוג: "אני מעריך שנראה שינוי דרמטי ובמיוחד אני מוצא עניין עצום אצל מעסיקים שונים המבינים עד כמה מדובר בעובדים מעולים הרוצים לעבוד. השאיפה והחלום הינה להגיע ל 50% לפחות למרות

השר הרצוג: "מביקורי הרבים במפעלים פרטיים שונים, שמעסיקים גם נכים, אני יודע כי השוק החופשי מייחל לכוח העבודה של ציבור הנכים. אני פוגש גם מעסיקים וגם נכים ורואה את הגאווה, השמחה והרצון ההדדי".

"עדיין לא סוף פסוק", מבטיח שר הרנוחה יצחק (בז"י) הרצוג.

"מדובר במהפכה מחשבתית לפיה אנשים עם מוגבלות יכולים וצריכים להיות חלק ממעגל העבודה, וגם לקבל קצבת נכות. אם עד היום היו נכים שלא יצאו לעבוד מחשש שאם יוכיחו כושר עבודה תיפגע קצבתם, אזי כעת אין להם ממה לחשוש. החוק מספק רשת ביטחון עבור אוכלוסיית הנכים, ומבטיח את העיקרון לפיו ההכנסה הכוללת מקצבה ומעבודה תהיה תמיד גבוהה יותר מהקצבה בלבד. תפיסה זו בדיוק אני רוצה ליישם כלפי משפחות חד הוריות"

יעלה גם את השכר הכולל אך חשוב לזכור כי מדובר בתיקון חוק הביטוח הלאומי, ולא בחוקי עבודה. הדבר שאני מאמין שצריך להתמקד בו כעת הוא פיתוח כלים מנחים לתמיכה מקצועית במעסיקים אשר יקלטו אנשים עם מוגבלויות. החזון שלי הוא לראות רצף תעסוקתי – מתעסוקה בשוק החופשי, דרך תעסוקה נתמכת ועד תעסוקה מוגנת. מנכ"ל משרדי שעומד בראש ועדת היישום של החוק, פועל בין היתר להוביל מערך של תיאום בין משרדי לצורך מיקוד והתייעלות בפעילות הנוגעת לשילובם של אנשים עם מוגבלויות בשוק העבודה.

שילובם של אנשים מוגבלים בתעסוקה היה ויישאר בין הנושאים המרכזיים בעבודת משרדי והוא עולה בקנה אחד עם חוק שיוויון זכויות של אנשים עם מוגבלות, כבוד האדם וחירותו. יישום החוק ויציאתו מהכוח אל הפועל אינו סוף פסוק עבורי. אני מרגיש מחויב לנושא ואני מתכוון להמשיך ולתת לו גיבוי במטרה לראות בסווח הקצר והארוך שינוי אמיתי באיכות החיים של אנשים נכים בישראל תוך יצירת חברה ישראלית, סולידארית ואכפתית שרואה בכל אדם שווה בן שווים."

מוסיף: "במקביל אני מאמין שיש לתמוך ולחזק את המפעלים המוגנים ולא פעם הפנתי קריאה לתת תשומת לב מיוחדת לרכישת מוצרים ממפעלים אלו.

הבחירה לרכוש מוצרים שיוצרו על ידי נכים יכולה להוות גורם משפיע ומחולל מהפך בחיי כל אחת ואחת מבעלי המוגבלויות החיים במדינת ישראל."

האם לדעתך המגזר הציבורי חייב לשמש דוגמה בשילוב אנשים עם מוגבלויות ואיך עושים את זה? באמצעות תיקון חוק אולי?

השר הרצוג: "בוודאי! אני סבור שיש חשיבות רבה להשתלבותם של נכים בשוק העבודה, ובכלל זה גם ובמיוחד במגזר הציבורי. נכון יהיה ליצור מערכת שתשקוד על מימוש עקרון הייצוג ההולם ולהשלים תקנות בדבר התאמות במקומות עבודה. במקביל, אני טוען שיש ליצור התניה של קבלת תמיכות מקרנות הממומנות מתקציב המדינה והשתתפות במכרזים של המדינה ושל גופים ציבוריים בהפעלת עקרון הייצוג ההולם ובהעסקת מספר מתאים של אנשים עם מוגבלות."

האם התיקון לחוק אמור גם לשפר – לשדרג את שכרם של האנשים עם מוגבלויות היוצאים לעבודה?

השר הרצוג: "לדעתי התיקון בסופו של דבר

מערכת שתשקוד על מימוש עקרון הייצוג ההולם

השר הרצוג מודע היטב לכך שתיקון חוק לרון מהווה בעצם רק את ראשית הדרך במהפכה המתוכננת, בה הוא משמש כגורם מרכזי. על מנת שרעיון הוצאת ציבור הנכים אל שוק העבודה יצליח, חייב שתהיה נכונות מצד המגזר העסקי לשותף פעולה ולקלוט אנשים מוגבלים. "אני קורא למגזר העסקי שמחזיק בידיו כוח שיווקי משמעותי, לעשות כל שבידו על מנת לקדם ולעודד שילובם של אנשים עם מוגבלות בתעסוקה", הוא אומר, "אני ומנכ"ל משרדי, נחום איצקוביץ, העומד בראש, פועלים בניסיון להוביל מהלך שיאפשר לבעלי עסקים שמעסיקים אנשים עם מוגבלות לקבל תמריצים שיעודדו את התהליך יחד עם התמ"ת וגופים נוספים. זה אכן מהלך שדורש הגברת מודעות המעסיקים לחשיבות העסקת אנשים עם מוגבלות. בשל כך, נכון לשקול עריכת ניסיון למתן תמיכות משמעותיות למעסיקים כדי לבחון אם יהיה בכך כדי להגדיל את תעסוקת הנכים במידה ניכרת."